

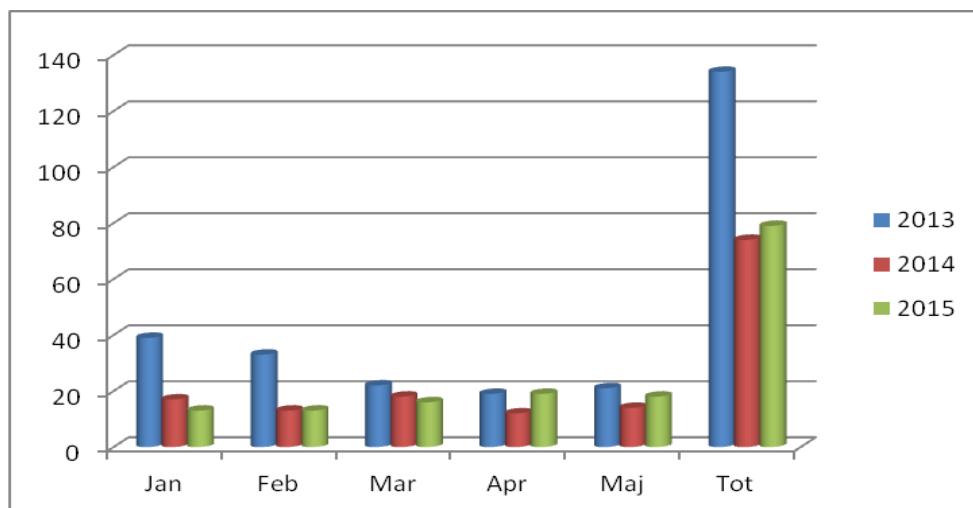
Gutesmittu

Region Gotland

Klamydia

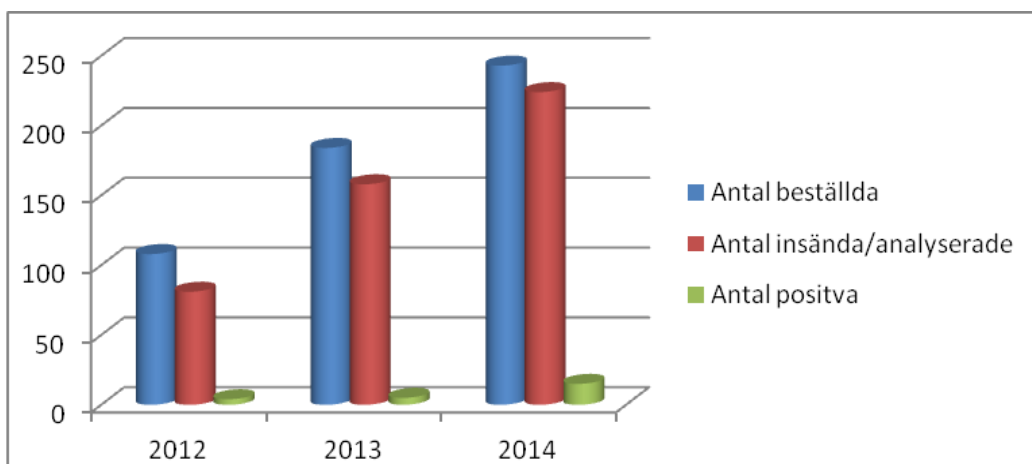
Klamydiaspridningen på Gotland minskade med drygt 30 % från 2013 till 2014. Hittills i år ser vi inte en fortsatt minskning men nivån ligger på ungefär samma nivå som 2014. Se diagram nedan.

Klamydia Gotland januari – maj, 2013 - 2015, anmälda fall

Vi noterar att klamydiatjänsten som nås via 1177/Mina vårdkontakter utnyttjas allt mer. Tjänsten innebär att man via nätet kan beställa klamydiatest som man sänder till laboratoriet per post. Svaret får man sedan via nätet. Allt är kostnadsfritt. Tjänsten infördes på Gotland sommaren 2012.

Klamydiatjänsten Gotland 2012 -2014, beställda, analyserade och positiva test

I det här numret:

<i>Klamydia</i>	1
<i>Influensasäsongen 2014</i>	2
<i>Aktuellt från Strama Gotland</i>	2
<i>Se över skyddet mot mässling</i>	3
<i>Så undviker du sommarplågor</i>	3
<i>Skydd mot fästingbett (Borrelia, TBE)</i>	3
<i>Skydd mot magsjuka</i>	4
<i>Skydd mot sexuellt överförda infektioner</i>	4

Influensasäsongen 2014

På Gotland har vi den här säsongen för första gången fått en mer tydlig bild av influensans spridning. Det beror på att vi på vårt laboratorium fått möjlighet att diagnosticera både influensa- och RS-virus i luftvägsprover. Tidigare har dessa prover analyserats i Stockholm och smittskyddet har bara fått veta om de gotländska fallen av influensa A H1N1. Vi kan alltså inte jämföra med tidigare säsonger.

I hela Sverige blev influensaepidemin både kraftigt och tidsmässigt utdragen. Spridningen av influensa började vecka 50 och toppen nåddes vecka 8 för att sedan ligga på hög nivå under flera veckor. På Gotland kom toppen något senare, under vecka 9 - 10. Gotland avviker från andra landsting/regioner på två områden. Dels hade Gotland den allra högsta incidensen av laboratorieverifierade fall. Här var siffran 229 fall/100 000 invånare jämfört med genomsnittet i Sverige som var 107 fall/100 000 invånare. Dels hade vi högre andel av influensa B och influensa A H1N1 jämfört med resten av landet. Här var 48 % influensa B, 35,5 % annan säsongsinfluensa A och 15,5 % influensa A H1N1. Motsvaran-

de siffror för landet var 35,8 %, 57,8 % och 6,4 %.

Vad kan då detta bero på? Incidensen av laboratorieverifierade fall är svår att bedöma. Den beror på hur många som söker vård och hur många som blir föremål för provtagning och dessa faktorer kan variera från region till region. Hos oss var det kanske "nyhetens behag" som gjorde att vi var frikostiga med provtagning och därmed fångade fler. När det gäller fördelningen mellan de olika influensyperna är det ännu svårare att spekulera om orsaken.

Av de anmälda 22 fallen med influensa A H1N1 blev 10 föremål för sjukhusvård men så vitt känt behövde ingen intensivvård. Tre av 22 hade tagit influensavaccin hösten 2014.

Vaccinationstäckningen i riskgrupper mäter vi genom att se hur många i åldersgruppen 65 år och äldre som blivit vaccinerade. Säsongens siffra på Gotland blev 44 % vilket är en ökning jämfört med förra säsongen då siffran var 37 %. Landets genomsnitt var 50 % men den europeiska målsättningen är att 75 % i riskgrupperna blir vaccinerade.

Här finns alltså en förbättringspotential.

Man har insett att influensatoppen kommer ganska sent på säsongen. För att ge vaccinet bättre förutsättningar att verka kommer årets vaccinationsstart att senareläggas till den 3 november.

Av de anmälda 22 fallen med influensa A H1N1 blev 10 föremål för sjukhusvård men så vitt känt behövde ingen intensivvård. Tre av 22 hade tagit influensavaccin hösten 2014.

Aktuellt från Strama Gotland

Strama fortsätter sitt arbete för att försöka hejda utvecklingen av antibiotikaresistens hos bakterier. När man lyssnar på vad som sägs i media om den globala situationen kan man tycka att vi arbetar i motvind. Under vinter och vår har Strama besökt de flesta kliniker på Visby lasarett och till hösten får alla vårdcentraler besök.

För att försöka hejda utvecklingen är det viktigt hur vi använder antibiotika. Ingen patient skall behandlas i onödan och när man väl behandlar skall man välja rätt antibiotikum.

Den andra grundpelaren för att hejda utvecklingen är att inte sprida de resistenta bakterierna i vården.

Basal hygien är oerhört viktig och blir alltmer viktig som utvecklingen ser ut.

Under vintern 2014-2015 har vi sett en viss ökning av antibiotikaförskrivningen i hela landet och det gäller även Gotland, detta jämfört med förra vintern. Kanske beror det på den tuffa influensasäsongen. Influensa ger ofta komplikationer som behöver behandlas med antibiotika.

När det gäller antibiotikaanvändning i slutenvården ligger Gotland ofta på genomsnittet för landet.

Dock finns vissa förhållanden som sticker ut. På Gotland använder vi mest meropenem (intensivvårdsantibiotikum med brett spektrum) per invånare jämfört med alla landsting/regioner i landet. Varför behöver gotlänningarna tre gånger så mycket meropenem som invånarna i Kronoberg?

Under våra besök på lasarettets kliniker har framkommit tydliga önskemål om uppdaterade och klara rekommendationer för antibiotikaanvändningen i slutenvården. Detta är något som vi får arbeta vidare med framöver.

Se över skyddet mot mässling

Mässlingsutbrott har senaste tiden förekommit i många länder i världen, också i Europa och Nordamerika. Nästan 4000 fall rapporterades i Europa senaste 12 månadersperioden. Största delen av fallen rapporterades från Tyskland och Italien. Då och då rapporteras importfall i Sverige och ofta blir det sekundärfall som smittas ute i samhället eller i världen. Mässling är mycket smittsam och smittan är luftburen. Mässling är en farlig sjukdom särskilt för barn under 5 års ålder.

Man uppskattar att närmare 150 000 dör av mässling per år i världen. En per 1000 får hjärninflammation av mässling medan en per miljon får hjärninflammation av vaccinet. Det är alltså värt att vara vaccinerad.

Skyddet mot mässling i Sveriges befolkningen är generellt gott. Är man ovaccinerad och skall resa utomlands, även inom Europa, är det viktigt att bli vaccinerad. Mässlingsvaccination infördes i Sverige 1982 till barn vid 1½ års ålder. Är man född före 1960 har man sannolikt haft mässling och har då livslångt skydd.

De som är födda mellan 1960 och 1980 har ofta dåligt skydd mot mässling. Samma sak gäller för barn under 18 månaders ålder. Inför utlandsresa kan man vaccinera barn från sex månaders ålder.

Vid några tillfällen på senare tid har vårdpersonal i Sverige smittats av mässling.

Därför rekommenderar vi att vårdpersonal ser över sitt skydd mot mässling. Det gäller personal som tar hand om akuta patienter både i primärvård och på sjukhus samt personal som arbetar på barn- och infektionsavdelningar. Man får diskutera med sin chef eftersom det är arbetsgivarens ansvar att skydda sin personal.

Se även Socialstyrelsens kunskapsunderlag från i höstas

<http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19597/2014-11-15.pdf>

Så undviker du sommarplågor!

Sommaren är här i sällskap av allt underbart den för med sig. Ljuvliga sommarköfter, varma känslor, grillparty, sol och härliga bad. Värmen hjälper oss att känna matthet i kroppen och en känsla av ansvarslöshet i sinnet. Detta behövs för att ladda batterierna inför vintern. Samtidigt är sommaren den tid då det är vanligt med magsjuka, fästingbett eller klamydia. Men varför?

Förklaringen ligger sannolikt i vårt ändrade beteende under sommaren då vi spenderar mycket tid utomhus, vi grillar och tar med mat för att äta i parken eller på stranden. Vi besöker djur, kelar, klappar och vistas i deras närmiljö. Det är i dessa situationer som risken är störst att bli smittad av oönskade bakterier som frodats i värmen.

Det finns några saker vi kan göra för att minska risken för dessa sommarplågor, en del är kanske självklara men tål att upplysa om även denna sommar:

Skydd mot magsjuka (Salmonella, Campylobacter, Yersinia, EHEC, Cryptosporidier)

- Tvätta händerna efter toalettbesök och efter att du varit i kontakt med djur eller djurens närmiljö.
- Tvätta händerna innan du börjar laga mat och efter att du hanterat rått kött.
- Använd rena skärbrädor och redskap. Lägg upp det du grillat på en ren tallrik och servera med rena redskap.
- Skölj frukt, bär och grönsaker till sommarens sallader och desserter.
- Tillaga och grilla korv, kött och fågel så att det blir ordentligt genomstekt (70°C).
- Låt inte maten stå framme i sommarvärmen. Kyl ned maten snabbt i kylskåp eller frys. Känner du dig osäker på kvalitén – kasta maten.
- Vatten ute i naturen måste kokas innan det kan drickas. Även om det är kristallklart och smakar gott kan det vara förorenat. Har du egen brunn kan du kontrollera om vattnet innehåller bakterier.
- Spenvarm/opastöriserad mjölk eller livsmedel tillverkade av denna mjölk kan innehålla bakterier. Handla gärna din mjölk i butiken.
- Undvik picknick i kohagen eller att bada i vatten nära djurens beteshagar.
- Håll uppsikt över mindre barn så att de inte stoppar fingrarna i munnen. De ska heller inte pussa djur eller låta sig bli slickade i ansiktet.

Skydd mot fästingbett (Borrelia, TBE)

- Skydda din kropp med ljusa, heltäckande kläder när du vistas i skog och gräsbevuxna områden där fästingar trivs.
- Inspektera din kropp när du vistats i naturen. Fästingen trivs i hudveck där det är varmt (armhåla, ljumske, under bröstet, bakom öronen etc.). Plocka bort fästingar som bitit sig fast och undersök om det blir en rodnad över bittet.
- Om du reser till områden där TBE är vanligt, se över ditt vaccinationsskydd.

Skydd mot sexuellt överförda infektioner (Klamydia, Gonorré, Syfilis)

- Använd kondom under hela samlaget.
- Packa med kondomer vid resor, särskilt utomlands där det kan vara svårt att få tag i dessa
- Om du känner dig osäker eller har symtom kan du beställa ett kostnadsfritt klamydiatest på webben, www.klamydia.nu. Testet består av ett urinprov och för kvinnor även ett enkelt prov med bomullspinne. Provsvar hittar du via Mina Vårdkontakter. Klamydia behandlas kostnadsfritt med Antibiotika.

*En härligt skön och
varm sommar öns-
kar vi er alla!*

Sven Camilla Susanna

Region Gotland

Sven Montelius
Smittskyddsläkare
Tfn: 0498-26 82 49
Sven.montelius@gotland.se

Camilla Artinger
Hygien/Smittskyddssjuksköterska
Tfn: 0498-26 80 47
camilla.artinger@gotland.se

Susanna Gustafsson
Smittskyddsadministratör
Tfn 0498-26 86 75
susanne.gustafsson@gotland.se

